

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Ulvenhout, Hertespoor

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

28 mei 2015 / rapportnummer 3014-20

1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda wil 28 eengezinswoningen aan de rand van de dorpskern Ulvenhout (ten zuidoosten van Breda) bouwen. Hiervoor wordt een bestemmingsplan Ulvenhout Hertespoor opgesteld. De woningen grenzen aan het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos. Omdat significante gevolgen op het Natura 2000-gebied niet zijn uit te sluiten is een Passende beoordeling en een plan-milieueffectrapport (MER) opgesteld om de milieugevolgen voor de besluitvorming in beeld te brengen. De gemeenteraad van Breda is bevoegd gezag.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER en de aanvulling daarop.

De Commissie signaleerde bij de toetsing van het MER een tekortkoming. De tekortkoming betrof de grondwaterstromingen en -kwaliteit. Hierdoor bleef het onduidelijk in hoeverre de voorgestelde hydrologische maatregelen een verbetering of een verslechtering betekenen voor de aangrenzende kwetsbare natuur.

In een aanvulling op het MER heeft de gemeente Breda een antwoord gegeven op de vragen van de Commissie. Hieruit blijkt hoe het huidige grondwatersysteem functioneert en dat de regenwaterafvoer vanuit Kraaijenberg en Hertespoor in de toekomstige situatie met de infiltratiesloot een verbetering geeft van de waterkwaliteit richting het Ulvenhoutse Bos. Aangezien daarmee minder regenwater richting het Ulvenhoutse Bos stroomt kunnen de voorgestelde hydrologische maatregelen ook gezien worden als mitigatie voor de kleine toename van stikstofdepositie als gevolg van het plan.

Daarbij is ook inzichtelijk gemaakt dat de invloed van de infiltratiesloot reikt tot in het bovenstroomse woongebied en tot periodieke grondwaterstandsstijging leidt, maar dat deze periodieke stijging niet tot overschrijding leidt van de ontwateringsnorm van de gemeente Breda.

Daarmee is de Commissie van oordeel dat het MER en de aanvulling daarop tezamen de essentiële informatie geven om het milieubelang volwaardig mee te wegen in de besluitvorming over het bestemmingsplan voor de 28 woningen in Ulvenhout.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

2. Toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe.

2.1 MER

Relatie grondwater en natuur

De woningbouwlocatie grenst aan het Ulvenhoutse Bos. In het MER en de Gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos wordt gewezen op de delicate samenhang tussen de hydrologische situatie en de instandhoudingsdoelstellingen. De drie instandhoudingsdoelstellingen, de habitattypen 'Beuken-eikenbossen met hulst' (H9120), 'Eiken-Haagbeukenbossen' (H9160A) en 'Vochtige alluviale bossen' (H91E0C) ontleen hun kwaliteit aan de aanwezige gradiënt van hoog naar laag, van zuur naar basisch en van droog naar nat. De laatste twee habitattypen zijn daarbij aangewezen op voldoende grondwater dat tot de wortelzone reikt. Het meest complex is het kalkgehalte van dit water. De kalkvoorraad in de bodem is gering, maar voldoende om plaatselijk verzuring te voorkomen. De meest opvallende soort in het Ulvenhoutse Bos is witte rapunzel. Deze soort is bijna uit Nederland verdwenen (nog vijf locaties), waarvan die in het Ulvenhoutse Bos het grootst is. De soort bevindt zich vooral langs de oevers in de alluviale bossen, maar verdwijnt in hoog tempo uit het bos. Ook met de voorjaarsflora en andere typische flora is het slecht gesteld. Verdroging, verzuring en verruiging zijn de belangrijkste knelpunten. Daardoor gaat de kwaliteit van het bos nog steeds achteruit. Terwijl juist verbetering en uitbreiding het doel is.

Stikstofdepositie

De stikstofdepositie blijft de komende decennia, voor de drie bostypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden, in dit Natura 2000-gebied te hoog. Volgens het MER gaat het bestemmingsplan daarbovenop jaarlijks zorgen voor een toename van enkele tienden van mol stikstof per hectare op de drie bostypen. De Commissie deelt de mening van de MER-opstellers dat ondanks de kleine toename het verstandig is om dit negatieve effect op de natuurlijke kenmerken van het N2000-gebied Ulvenhoutse Bos te mitigeren.

In de recent, in het kader van het Programma Aanpak Stikstof, uitgebrachte gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos wordt een aantal maatregelen beschouwd als herstelmaatregelen. Daartoe behoren verwijdering van ongewenste kruiden, struiken en bomen en vernattingsmaatregelen als slechten van oeverwallen, verondiepen en dempen van waterlopen en greppels. Men hoopt daarmee weer meer licht in het bos te krijgen, minder verzuring en basenrijke kwel in de wortelzone. Indien het plan mitigatie noodzakelijk maakt als gevolg van een significante toename van stikstofdepositie in het Ulvenhoutse Bos kan men dus kiezen tussen het verwijderen van organisch materiaal enerzijds en hydrologische maatregelen anderzijds.

Infiltratiesloot

De Commissie begrijpt uit het MER dat voor een hydrologische oplossing is gekozen. De in het plan voorgestelde verbreding van de infiltratiesloot wordt als een mitigerende maatregel voor de extra stikstofdepositie opgevat. Het achterliggende idee is dat door een verbreding van de infiltratiesloot ter plaatse van de Kerkdreef en de Kraaijberg een vernatting op kan treden in het Ulvenhoutse Bos.

Volgens het MER zal de verbreding van de infiltratiesloot en daarmee de verhoogde infiltratie van schoon regenwater in het Ulvenhoutse Bos een positief effect hebben op de natuurkwaliteit in het bos. De Commissie kan echter niet uit het MER en bijlagen opmaken of men zich daarbij voldoende rekenschap heeft gegeven van de vereiste delicate samenhang tussen waterkwaliteit en -kwantiteit. Daardoor blijft het vooralsnog onduidelijk of deze verbrede sloot een verbetering of een verslechtering voor de instandhoudingsdoelstellingen in het bos betekent.

In een gesprek heeft de gemeente Breda toegelicht dat de infiltratiesloot tevens een bestaand knelpunt met betrekking tot de overstort vanuit de wijk Kraaijberg aanpakt. Door de aanleg van de infiltratiesloot zouden niet alleen de mogelijke effecten van de nieuwe woningen worden gemitigeerd, maar zou tevens een kwaliteitsverbetering optreden in de hydrologische situatie door het voorkomen van overstorten vanuit de wijk Kraaijberg. De Commissie acht dit plausibel. Als onderbouwing hiervoor zou de huidige situatie van de overstorten in beeld moeten worden gebracht met de gevolgen voor de waterkwaliteit richting het Ulvenhoutse Bos.

Woonwijk

De infiltratiesloot kan tevens een tijdelijke verhoging in de aangrenzende woonwijk veroorzaken. In de infiltratiesloot kan het waterpeil 0,75 m hoger komen dan nu het geval is in de Kerkdreef. Daardoor zal ook tijdelijk de grondwaterstroming vanuit de achterliggende woonwijk naar het bos gehinderd worden waardoor de grondwaterstand in de bovenstrooms gelegen woonwijk stijgt. Dit aspect is niet in beeld gebracht. Onduidelijk is wat de grondwaterstandsverhoging is in de wijk Kraaijberg en of deze aan de gemeentelijke normen voldoet.

De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming inzichtelijk te maken:

- Hoe het huidige grondwatersysteem functioneert. Hiervoor is het nodig dat er een beeld is van de grondwaterstanden in het gebied (de woningbouwlocatie, de aangrenzende woonwijken en in het Ulvenhoutse Bos) en de stromingsrichtingen van het grondwater. Beschrijf de wijze van regenwaterafvoer vanuit Kraaijberg en Hertespoor in de huidige situatie en in de toekomstige situatie met de infiltratiesloot. Geef aan welke consequenties dit heeft voor de waterkwaliteit en de piekbelasting van het watersysteem in het Ulvenhoutse Bos.
- In hoeverre met de voorgestelde hydrologische maatregelen sprake is van mitigatie voor de toename van stikstofdepositie als gevolg van het plan.
- Breng in beeld tot hoever de invloed van de infiltratiesloot reikt in het bovenstroomse woongebied en tot welke periodieke grondwaterstandsstijging dit leidt.

2.2 Aanvulling

In een aanvulling op het MER heeft de gemeente Breda een antwoord gegeven op de vragen van de Commissie. Hieruit blijkt dat het huidige grondwatersysteem functioneert. Duidelijk is gemaakt dat het huidige knelpunt van de regenwater overstort van de woonwijk Kraaijenberg kan worden aangepakt het behulp van de infiltratiesloot die wordt aangelegd om het regenwater van de nieuwe woonwijk Hertespoor op te vangen. Daarmee zal de regenwaterafvoer vanuit Kraaijenberg en Hertespoor in de toekomstige situatie met de infiltratiesloot een verbetering geven van de waterkwaliteit richting het Ulvenhoutse Bos.

In de huidige situatie vindt er regelmatig een overstort van regenwater vanuit de woonwijk Kraaijenberg plaats richting het Ulvenhoutse Bos. In de aanvulling is duidelijk gemaakt dat met de aanleg van de infiltratiesloot de overstort van regenwater richting het Ulvenhoutse Bos zal verminderen. Daarmee kan de voorgestelde hydrologische maatregelen ook gezien worden als mitigatie voor de kleine toename van stikstofdepositie als gevolg van het plan.

Om de grondwaterstijging in de bestaande woonwijk Kraaijenberg beter in beeld te brengen zijn extra peilbuizen geplaatst. Uit de gegeven uit deze peilbuizen en de aansluitende berekeningen volgt dat de invloed van de infiltratiesloot reikt tot in het bovenstroomse woongebied en tot periodieke grondwaterstandsstijging leidt. Deze periodieke stijging is echter niet zodanig groot dat ze leiden tot overschrijding van de ontwateringsnorm van de gemeente Breda.

3. Aanbevelingen voor het vervolgtraject

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

Monitoring grondwater

Een leemte in kennis zijn de grondwaterstanden en het grondwaterstandsverloop in het totale gebied. De Commissie adviseert, voorafgaand aan de realisatie van de woonlocatie, een monitoringsnetwerk in te richten zodat zowel het verloop van de grondwaterstanden in de aangrenzende woongebieden als in het Ulvenhoutse Bos goed in beeld is. Dit helpt ook bij eventuele discussies achteraf, mochten er bewoners zijn die menen schade te ondervinden als gevolg van grondwateroverlast door de realisatie van het woongebied Hertespoor. Daarbij wordt tevens aanbevolen om een aantal peilbuizen zo in te richten dat er tevens monsters kunnen worden genomen ten behoeve van waterkwaliteitsanalyses.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Breda

Besluit: vaststellen of wijzigen van bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: bouw van 28 eengezinswoningen aan de rand van de dorpskern Ulvenhout (ten zuidoosten van Breda)

Bijzonderheden: Het MER is onduidelijk over de effecten van de nieuwe woonwijk op het watersysteem. Daardoor is onduidelijk of de woningen niet ook negatieve effecten hebben op het Ulvenhoutse Bos. De Commissie adviseerde het rapport op dit punt aan te passen. In een aanvulling op het MER heeft de gemeente Breda een antwoord gegeven op de vragen van de Commissie. Hieruit blijkt hoe het huidige grondwatersysteem functioneert en dat de regenwaterafvoer vanuit Kraaijenberg en Hertespoor in de toekomstige situatie met de infiltratiesloot een verbetering geeft van de waterkwaliteit richting het Ulvenhoutse Bos.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 11 februari 2015

ter inzage legging MER: 12 februari tot en met 25 maart 2015

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 12 februari 2015

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 24 april 2015

toetsingsadvies uitgebracht: 28 mei 2015

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. B.F.M. Beerlage (werkgroepsecretaris)

drs. S.R.J. Jansen

ir. Th. G.J. Witjes

mr. C.Th. Smit (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het

MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- MER en Passende beoordeling Bestemmingsplan Ulvenhout, Hertespoor, ARCADIS 6 februari 2015;
- Rioleringsplan Hertespoor en Torendreef Ulvenhout, AGEL adviseurs, 18 maart 2015;
- Aanvulling op het MER planontwikkeling Hertespoor te Ulvenhout, AGEL adviseurs, 1 mei 2015;
- Rioleringsplan Hertespoor en Torendreef te Ulvenhout, AGEL adviseurs, 14 april 2015.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan Ulvenhout, Hertespoor en de
aanvulling daarop**

ISBN: 978-90-421-4092-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

